

ŠTATÚT PROGRAMOVÝCH PRACOVNÍKOV A SPOLUPRACOVNÍKOV ROZHLASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA

vydaný v súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a
o zmene a doplnení niektorých zákonov

Bratislava, apríl 2011

OBSAH

PREAMBULA.....	4
1. PROGRAMOVÍ PRACOVNÍCI ROZHLASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA.....	6
1.1 Programový pracovník Rozhlasu a televízie Slovenska.....	6
1.2 Postavenie programových pracovníkov.....	6
1.3 Práva programových pracovníkov.....	7
2. POSLANIE PROGRAMOVEJ SLUŽBY ROZHLASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA.....	7
2.1 Spravodajstvo a publicistika.....	8
2.1.1 Športové programy.....	10
2.2 Diskusné programy.....	11
2.3 Dokumentárne programy.....	11
2.4 Umelecké programy.....	12
2.4.1 Slovesné a dramatické programy.....	12
2.4.2 Hudobné programy.....	12
2.4.3 Zábavné programy.....	13
2.5 Vzdelávacie programy.....	13
2.6 Archívny fond.....	13
3. PRINCÍPY PROGRAMOVEJ SLUŽBY ROZHLASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA.....	14
3.1 Spisovný jazykový prejav.....	14
3.2 Antidiskriminácia.....	15
3.3 Prezumpcia nevinny.....	15
3.4 Živé vysielanie.....	16
3.5 Osobitný prístup k deťom a mladistvým.....	16
3.6 Zobrazovanie obrazovo a emotívne ofenzívnych udalostí.....	17
3.6.1 Násilie.....	18
3.6.2 Nahota, sexualita, expresívne správanie.....	18

3.6.3 Obete.....	19
3.6.4 Časová a dejová manipulácia.....	19
3.7 Korektné získavanie informácií a nahrávanie.....	19
3.8 Neštandardné získavanie informácií.....	21
3.9 Mimoriadne vysielanie v krízovej situácii.....	22
3.10 Zákaz konfliktu záujmov	23
3.11 Zákaz skrytej reklamy.....	23
3.12 Mediálna podpora a spolupráca	23
3.13 Kontakt s poslucháčom, divákom a užívateľom komunikačných technológií	24
4. PRÁVNE ASPEKTY VYSIELANIA ROZHLASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA.....	25
5. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA.....	27

PREAMBULA

V súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o Rozhlase a televízii Slovenska“) je Rozhlas a televízia Slovenska povinná chrániť a rešpektovať nezávislosť svojich programových pracovníkov a spolupracovníkov. Z tohto dôvodu je Rozhlas a televízia Slovenska povinná vypracovať Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov.

V zmysle zákona o Rozhlase a televízii Slovenska a definovania vysielania ako služby verejnosti a v zmysle definícií oblastí rozhlasového a televízneho vysielania krajinami Európskej únie, Rozhlas a televízia Slovenska:

- a) slobodne a nezávisle poskytuje službu verejnosti prostredníctvom programov spravodajského, publicistického, dokumentárneho, dramatického, hudobného, športového, zábavného a vzdelávacieho charakteru, programy pre deti a mládež a iné programy,
- b) pripravuje programy založené na zásadách demokracie a humanizmu, ktoré prispievajú k právnemu vedomiu, k etickému vedomiu a k environmentálnej zodpovednosti verejnosti,
- c) poskytuje nestranné, overené, neskreslené, aktuálne, zrozumiteľné a vo svojom celku vyvážené a pluralitné informácie o dianí v Slovenskej republike i v zahraničí na slobodné utváranie názorov,
- d) rozvíja kultúrnu identitu obyvateľov Slovenskej republiky bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vek, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie tak, aby tieto programy odrážali rozmanitosť názorov, politických, náboženských, filozofických a umeleckých smerov a aby podporovali rozvoj vedomostnej spoločnosti,
- e) utvára podmienky na spoločenskú dohodu vo veciach verejných s cieľom posilniť vzájomné porozumenie, toleranciu a podporovať súdržnosť rozmanitej spoločnosti,
- f) vylučuje akúkoľvek formu diskriminácie,
- g) vytvára pluralitnú programovú ponuku vysokých kvalitatívnych a etických hodnôt tak, aby tieto programy odrážali rozmanitosť názorov, politických, náboženských, filozofických a umeleckých smerov,
- h) vytvára programovú ponuku, ktorá zaujíma širokú verejnosť, ale zároveň citlivo pristupuje k potrebám menšinových skupín,
- i) pestuje pôvodnú rozhlasovú a televíznu tvorbu a dbá o to, aby mala v programovej skladbe svoje miesto,

- j) podporuje vo vysielaní experimenty, ktorých cieľom je podnietiť u poslucháčov, divákov a užívateľov komunikačných technológií záujem o nové formy vnímania reality,
- k) spravuje a rozširuje svoj archív zvukových, zvukovoobrazových, obrazových a písomných dokumentov,
- l) rozširuje možnosti programového výberu poslucháčov a divákov tým, že ponúka iné obsahy a formy programov, ako licencovaní vysielateľa,
- m) nepovyšuje kritérium počúvanosti a sledovanosti programov nad ich kvalitu.

Najvyšším a nespochybniteľným kritériom Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska je v duchu humanistickej tradície rešpekt k ľudskej dôstojnosti založený na úcte k všetkým prejavom existencie.

Výklad pojmov

Štatút

Pod Štatútom sa rozumie Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska.

Programový pracovník

Pod programovým pracovníkom sa rozumie každý interný zamestnanec a externý spolupracovník Rozhlasu a televízie Slovenska podľa bodu 1. písm. a), b) tohto Štatútu.

Redigovanie

Pod redigovaním sa rozumie úprava textu resp. zvukového, zvukovoobrazového a obrazového záznamu z hľadiska logickej štruktúry, dramaturgickej výstavby, vecnej a faktickej presnosti, gramatickej správnosti, zrozumiteľnosti a mravnej podstaty. Za redigovanie zodpovedá editor (spravodajstvo a publicistika), dramaturg (umelecké programy) resp. redaktor ním poverený.

Editovanie

Pod editovaním sa rozumie riadenie celého procesu získavania a spracovania informácií a programov určených pre vysielanie, ich (ne)zaradenie do vysielania, dĺžka, žáner, poradie v akom sa vysielajú a programový kontext, v ktorom sa vo vysielaní Rozhlasu a televízie Slovenska vyskytnú. Za editovanie je zodpovedný šéfredaktor (spravodajstvo a publicistika), šéfdramaturg (umelecké programy), resp. editor (spravodajstvo a publicistika), dramaturg (umelecké programy) ním poverený.

1. PROGRAMOVÍ PRACOVNÍCI ROZHLASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA

sú:

- a) zamestnanci Rozhlasu a televízie Slovenska vo funkčnom zaradení redaktor, moderátor, intendant, editor, režisér, dramaturg, dokumentarista, scenárista, kameraman, grafik, hlásateľ, producent, produkčný, archivár, zvukár, ďalší programoví pracovníci zaradení v Sekcii programu a ich vedúci zamestnanci, tiež pracovníci zaradení v ostatných útvaroch Rozhlasu a televízie Slovenska, ktorí so sekciou programu spolupracujú,
- b) externí spolupracovníci produkujúci jednotlivé programové prvky, s ktorými Rozhlas a televízia Slovenska uzavrel príslušnú zmluvu, ktorej prílohou je aj tento Štatút.

Rozhlas a televízia Slovenska chráni a rešpektuje slobodu výkonu povolania svojich programových pracovníkov pri plnení úloh, pristupuje k nim korektne, ale vyhradzuje si právo na editovanie a redigovanie, čo v žiadnom prípade nemožno považovať za cenzúru. Výsledkom editovania a redigovania však nesmie byť zmena pôvodného zmyslu.

1.1 Programový pracovník Rozhlasu a televízie Slovenska

sa riadi princípmi služby verejnosti. Okrem odborných kritérií potrebných na výkon práce musí spĺňať aj požiadavky etické. Dbá na to, aby jeho programy a príspevky boli faktograficky presné, nestranné, vyvážené, profesionálne kvalitné, a aby sa nepriečili mravným princípom európskej civilizácie.

Nepripustné je, aby:

- a) verejne prezentoval svoje politické alebo náboženské názory a postoje prostredníctvom Rozhlasu a televízie Slovenska a ani v jeho mene,
- b) spájal programové pôsobenie pre Rozhlas a televíziu Slovenska a v Rozhlase a televízii Slovenska so svojou činnosťou v politickom alebo inom názorovom zoskupení,
- c) spájal programové pôsobenie pre Rozhlas a televíziu Slovenska a v Rozhlase a televízii Slovenska so svojou činnosťou v obchodných spoločnostiach, resp. so svojou podnikateľskou činnosťou,
- d) vedome publikoval nepravdivé, skreslené alebo nepodložené údaje a tvrdenia,
- e) zámerne prispôboval obsah programu alebo príspevku v prospech určitej záujmovej skupiny,
- f) vo vlastný prospech využíval informácie, ku ktorým má ako programový pracovník Rozhlasu a televízie Slovenska prístup.

1.2 Postavenie programových pracovníkov

- a) Pôsobenie programových pracovníkov (zamestnancov) v iných médiách je povolené len s písomným súhlasom generálnej riaditeľky na návrh riaditeľa Sekcie programu.

b) Pôsobenie redaktorov, moderátorov a hlásateľov spravodajstva a politickej publicistiky v iných programoch:

- účinkovanie v reklame je v priamom rozpore so z. č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene z. č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (§ 34 ods. 4) a je preto neprípustné ako vo zvuku a v obraze, tak i v texte,
- účinkovanie v umeleckých programoch alebo fičroch je možné len výnimočne v odôvodnených prípadoch so súhlasom riaditeľa Sekcie programu.

c) Programoví pracovníci nesmú od podnikov, inštitúcií a ľudí, ktorých sa program alebo príspevok týka, prijímať dary. Akceptovať možno bežné spomienkové predmety a propagačné materiály. Iné výhody (ubytovanie, doprava a pod.) možno akceptovať len s predchádzajúcim súhlasom príslušného vedúceho zamestnanca.

1.3 Práva programových pracovníkov

a) Rozhlas a televízia Slovenska si uvedomuje, že práca programových pracovníkov (interných a externých) a jej výsledky, sú základným predpokladom úspešného napĺňania služby verejnosti, preto im garantuje právo na ochranu duševného vlastníctva tak, aby ich námety, scenáre, príspevky a iné diela neboli zneužitá na poškodzovanie ich autorských práv.

Zmluvy, ktoré Rozhlas a televízia Slovenska uzatvára s programovými pracovníkmi, sú vypracované v súlade s platnými právnymi normami a programovým pracovníkom musí byť vopred jasný ich obsah a dôsledky, aby nedochádzalo k sporom o určenie práv k dielu.

b) Rozhlas a televízia Slovenska chráni slobodu prejavu programových pracovníkov a v prípade potreby im v rámci svojich možností zabezpečí primeranú právnu ochranu.

c) Rozhlas a televízia Slovenska rešpektuje právo programových pracovníkov na osobnú integritu. Programový pracovník má právo vopred upozorniť zodpovedného zamestnanca Rozhlasu a televízie Slovenska na objektívne a subjektívne skutočnosti, ktoré mu nedovoľujú spracovať určitú tému a môže byť uvoľnený z výkonu na tomto diele bez následných sankcií.

d) Rozhlas a televízia Slovenska vytvára primerané tvorivé zázemie a podmienky na slobodnú konkurenciu námetov. Pri ich realizácii sa riadi vopred jasnými a korektnými pravidlami programovej tvorby Rozhlasu a televízie Slovenska.

e) Rozhlas a televízia Slovenska rešpektuje rovnosť príležitostí bez ohľadu na pohlavie, vek, rasu, farbu pleti, národnosť, vierovyznanie, politickú, spoločenskú a kultúrnu príslušnosť programových pracovníkov.

2. POSLANIE PROGRAMOVEJ SLUŽBY ROZHLASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA

Hlavným poslaním Rozhlasu a televízie Slovenska je prispievať k realizácii Ústavou daného práva na slobodnú výmenu informácií.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o Rozhlase a televízii Slovenska je poslaním služby verejnosti v oblasti vysielania „poskytovanie programovej služby, ktorá je univerzálna z hľadiska svojho geografického dosahu, programovo rozmanitá, pripravovaná na zásade redakčnej nezávislosti prostredníctvom kvalifikovanej pracovnej sily a s pocitom spoločenskej zodpovednosti, a ktorá rozvíja kultúrnu úroveň poslucháčov a divákov, poskytuje priestor súčasným kultúrnym a umeleckým aktivitám, sprostredkúva kultúrne hodnoty iných národov a je financovaná najmä z verejných prostriedkov“. Tvoria ju spravodajské, publicistické, dokumentárne, dramatické, hudobné, športové, zábavné a vzdelávacie programy, programy pre deti a mládež iné programy, ktoré sú založené na zásadách demokracie a humanizmu a prispievajú k právnemu vedomiu, etickému vedomiu a k environmentálnej zodpovednosti verejnosti.

Jednotlivé prvky programovej služby sa zostavujú do programovej štruktúry, ktorú vysielajú programové služby Rozhlasu a televízie Slovenska. Programová štruktúra vzniká aj na základe podnetov programových pracovníkov a spolupracovníkov. Programovú štruktúru predkladajú na pripomienkovanie Programovej rade riaditeľa programových služieb a schvaľuje ju generálna riaditeľka Rozhlasu a televízie Slovenska. Poslanie Programovej rady je definované v Štatúte Rozhlasu a televízie Slovenska. Generálna riaditeľka môže zriaďovať aj ďalšie poradné orgány, ktoré súvisia s prípravou programovej štruktúry, ako je napr. Dramaturgická rada SOSR alebo festivalové výbory.

2.1 Spravodajstvo a publicistika

Rozhlasu a televízie Slovenska „poskytujú nestranné, overené, neskreslené, aktuálne, zrozumiteľné a vo svojom celku vyvážené a pluralitné informácie o dianí v Slovenskej republike i v zahraničí na slobodné utváranie názorov. Utvárajú podmienky na spoločenskú dohodu vo veciach verejných s cieľom posilniť vzájomné porozumenie, toleranciu a podporovať súdržnosť rozmanitej spoločnosti“.

a) Rozhlas a televízia Slovenska poskytuje poslucháčom, divákovi a užívateľom komunikačných technológií informácie dôležité na všestrannú orientáciu a slobodné vytváranie názorov. Striktne pri tom rozlišuje medzi informáciou spravodajského charakteru (správa) a hodnotiacim úsudkom (komentár). Je neprípustné spájať alebo zamieňať tieto dva programové prvky vo vysielaní. Poslucháč, divák a užívateľ komunikačných technológií má právo byť vopred informovaný, či mu nasledujúci program alebo príspevok poskytne správu alebo komentár.

b) V prípade nečakanej naliehavej situácie je Rozhlas a televízia Slovenska pripravená kedykoľvek prerušiť plánovaný program a nahradiť ho mimoriadnym spravodajstvom a aktuálnou publicistickou nadstavbou.

c) Rozhlas a televízia Slovenska si zakladá na faktickej presnosti a nestrannosti, založenej predovšetkým na zisťovaní a overovaní skutočnosti. Správa preto musí byť overená aspoň z dvoch vierohodných a navzájom nezávislých zdrojov, s výnimkou informácií, ktoré oficiálne sprístupnili štátne a verejné úrady a inštitúcie.

d) Rozhlas a televízia Slovenska nesmie odvysielat' informáciu, ktorej pôvod nie je známy, môže však využiť právo na utajený zdroj informácie podľa bodu 3.7 písm. b), g) tohto Štatútu. Povoľenie na utajenie zdroja však musí vopred odsúhlasiť riaditeľ Sekcie programu.

e) Rozhlas a televízia Slovenska má renomovaných zmluvných partnerov, od ktorých v dobrej viere odoberá spravodajský, agentúrny servis. Za pravdivosť a správnosť týchto informácií zodpovedá zmluvný partner (dodávateľ) a Rozhlas a televízia Slovenska ich neoveruje. V prípade minimálnej pochybnosti o správnosti údajov z agentúrneho servisu je však programový pracovník povinný okamžite túto informáciu overiť u ďalšieho nezávislého zdroja. Ak je v danom okamihu nemožné informáciu overiť, ale jej povaha naznačuje významný verejný záujem, je nevyhnutné informáciu odvysielať s uvedením zdroja a upozornením poslucháča, diváka a užívateľa komunikačných technológií, že ide o informáciu neoverenú.

f) Rozhlas a televízia Slovenska je povinná poskytovať z hľadiska faktov presný a neskreslený obraz skutočnosti. V prípadoch, keď nie je možné získať informácie od všetkých zainteresovaných strán, musí postupovať tak, aby sa danej skutočnosti maximálne priblížil. Zamlčanie informácie, zverejnenie len časti informácie, alebo potlačenie jej podstatného významu je hrubým porušením tejto povinnosti.

g) Publicistické programy Rozhlasu a televízie Slovenska ponúkajú kritickú reflexiu reality. Musia pritom zohľadniť reálne predpoklady, príčiny, priebeh udalosti, ako aj jej výsledky, význam a rozsah následkov pre verejnosť.

h) V publicistických programoch dostávajú všetky známe a dostupné zainteresované strany priestor na argumentáciu a zdôvodnenie svojich postojov. Nedostupné zainteresované strany musia byť v programe pomenované a dôvody ich zainteresovanosti ako aj ich známe postoje k veci musia byť uvedené.

i) V publicistických programoch je možné využiť aj informácie rôznych inštitúcií, ktoré spracovali ich zamestnanci oddelenia vzťahov s verejnosťou, tzv. public relations. Je však povinnosťou Rozhlasu a televízie Slovenska jednoznačne takéto informácie oddeliť od ostatného publicistického obsahu daného programu.

j) Osobitné postavenie majú v Rozhlase a televízii Slovenska programy investigatívnej žurnalistiky a občianskej publicistiky. Ich vznik a proces výroby sa riadi všeobecne platnou legislatívou, v nevyhnutnom prípade však využívajú aj neštandardné možnosti získavania a overovania informácií, vrátane neautorizovanej nahrávky podľa bodu 3.7 písm. e), f), g) tohto Štatútu.

k) Vysielanie investigatívnych a občiansko-publicistických programov je vecou verejného záujmu a teda aj služby verejnosti, ktorú Rozhlas a televízia Slovenska poskytuje.

l) Rozhlas a televízia Slovenska je pri príprave a vysielaní spravodajských a publicistických programov nezávislá. Vylučuje sa zásah politických, ekonomických, spoločenských a iných lobistických skupín do ich prípravy a vysielania. Okrem organizačných štruktúr Rozhlasu a televízie Slovenska nemá nikto vplyv ani právo rozhodnúť o zaradení alebo nezaradení spravodajského a publicistického programu do vysielania.

m) Rozhlas a televízia Slovenska sa pri príprave a vysielaní spravodajských a publicistických programov striktne riadi princípom editovania a profesionálnou zodpovednosťou editorov. Editovanie a redigovanie jednotlivých príspevkov spravodajstva a publicistiky nie je cenzúrou.

n) Pokyn generálnej riaditeľky alebo riaditeľa Sekcie programu na zásah do prípravy a vysielania spravodajstva a publicistiky musí byť odôvodnený, vopred konzultovaný s riaditeľom Centra spravodajstva, resp. Centra publicistiky. Právomoc generálnej riaditeľky a ostatných riadiacich zamestnancov riadiť programové služby a tvorivé centrá Rozhlasu a televízie Slovenska v prevádzkových a personálnych otázkach tým nie je dotknutá.

o) Rozhlas a televízia Slovenska vždy oznamuje svojim poslucháčom, divákovi a užívateľom komunikačných technológií mená autorov spravodajských a publicistických programov, ktorí nesú zodpovednosť za ich prípravu a vysielanie.

2.1.1 Športové programy

a) Športové programy Rozhlasu a televízie Slovenska prinášajú ucelený pohľad na domáce a svetové dianie v športe a telovýchove. Priestor jednotlivých športových odvetví vo vysielaní je úmerný záujmu verejnosti a počtu oficiálne registrovaných športovcov daného odvetvia v Slovenskej republike.

b) Rozhlas a televízia Slovenska venuje primeranú pozornosť aj daniu v tzv. menšinových športoch, športu zdravotne postihnutých športovcov a športu detí a mládeže.

c) Rozhlas a televízia Slovenska venuje osobitnú pozornosť olympijským hrám a olympijskému hnutiu vrátane paralympijského športu, a vrcholným svetovým a európskym podujatiam masového športu.

d) Vysielanie a reportovanie priamych prenosov zápasov a stretnutí je viazané hodnotami fair play bez ohľadu na súpera alebo súperov. Je neprípustné vyzdvihovať alebo ospravedlňovať porušenie pravidiel v záujme dosiahnutia úspechu. Reportéri priamych športových prenosov rešpektujú skutočnosť vekovej rôznorodosti poslucháčov a divákov, preto ich slovné vyjadrenia musia slúžiť ako vzor správania sa v športe.

e) Rozhlas a televízia Slovenska nepripúšťa podporu alebo podnecovanie neznášanlivosti medzi športovými fanúšikmi. Zakazuje prenikanie nacionalizmu, rasizmu, vandalizmu a iných extrémnych postojov do svojho vysielania, pričom platí spravodajská povinnosť informovať poslucháčov a divákov o ich výskyte, dôsledkoch a následnom treste.

f) Rozhlas a televízia Slovenska je pripravená v rámci služby verejnosti zmeniť svoju programovú štruktúru v záujme odvysielania priameho prenosu alebo záznamu významného športového podujatia.

g) Športové programy sú súčasťou spravodajských a publicistických programov, preto sa princípy ich tvorby a vysielania riadia ustanoveniami bodu 2.1. tohto Štatútu.

2.2 Diskusné programy

- a) Diskusné programy Rozhlasu a televízie Slovenska patria k základným pilierom služby verejnosti. Ich úlohou je ponúknuť poslucháčom a divákovi hlavné názorové prúdy spoločnosti, menšinové postoje, alternatívne pohľady a ich vzájomné konfrontácie, ako aj kultúrne, spoločenské a umelecké trendy.
- b) Dramaturgia diskusných programov vždy vychádza z predpokladu, že na každý problém existujú viaceré názory a názorové strety. Z tohto hľadiska dostávajú jednotlivé názorové prúdy rovnomerný priestor vo vysielaní. V prípade, že nie je možné zabezpečiť názorovú vyváženosť, pristúpi dramaturgia k vysielaniu tzv. prázdneho kresla, kde úlohu kvalifikovaného oponenta zastúpi moderátor, pričom z jeho vystúpení nesmie byť zrejmy jeho občiansky a osobný postoj.
- c) Hostí a témy diskusných programov zásadne vyberá Rozhlas a televízia Slovenska na základe nezávislej redakčnej úvahy. V rámci demokratickej súťaže politických strán a hnutí vo vysielaní diskusných programov nesmie byť zvýhodnená žiadna z nich. Priestor vo vysielaní dostávajú v závislosti od ich reálneho postavenia v politickom a spoločenskom živote.
- d) Ak niektorý z pozvaných hostí odmietne účasť v diskusnom programe, moderátor je povinný o odmietnutí a jeho dôvodoch informovať poslucháčov a divákov najmenej dvakrát a to na začiatku a na konci diskusného programu. Vyváženosť programu musí byť zabezpečená aj uvádzaním argumentov, ktoré v diskusii nemajú zastúpenie.
- e) Osobitnú pozornosť venuje Rozhlas a televízia Slovenska diskusným programom pred voľbami prezidenta Slovenskej republiky a voľbami do zastupiteľských orgánov Slovenskej republiky a Európskej únie všetkých stupňov. Podrobné pravidlá a časový harmonogram vysielania uverejní Rozhlas a televízia Slovenska v dostatočnom predstihu vzhľadom na termín volieb a platnú legislatívu.
- f) Moderátori diskusných programov sú povinní zachovávať nestrannosť a usilovať sa o otvorenú výmenu názorov diskutujúcich.

2.3 Dokumentárne programy

- a) Dokumentárne programy Rozhlasu a televízie Slovenska slúžia na doplnenie a rozšírenie vedomostného a umeleckého obzoru poslucháčov a divákov. Prinášajú preto širokú paletu informácií, názorov, trendov, postojov a ich konfrontácií v historických súvislostiach, ako aj v kontexte dneška. Sú prienikom publicistických a umeleckých rozhlasových a televíznych žánrov.
- b) Dokumentárny program musí byť časovo identifikovaný, z programu musí byť zrejmé, na čo sa časovo viaže. Neprípustné je antedatovanie udalostí.
- c) Pri zaraďovaní dokumentu do vysielania musí programový pracovník Rozhlasu a televízie Slovenska zistiť, či informácie, ktoré záznam obsahuje, stále platia, či nenastala zmena, v dôsledku ktorej sa obsah dokumentu v novom kontexte stane nepravdivý (úmrtie osoby, zmena názoru a pod.). O týchto faktoch treba poslucháča a diváka informovať na začiatku a konci dokumentárneho programu.

2.4 Umelecké programy

- a) Rozhlas a televízia Slovenska prispieva vo veľkej miere k rozvoju kultúry a umenia. V rámci služby verejnosti preto poskytuje poslucháčom, divákovi a užívateľom komunikačných technológií programy kultúrneho a umeleckého charakteru, ktoré prinášajú ucelený prehľad o kultúrnom dianí doma a v zahraničí a ktoré sa hlásia k umeleckej tradícii rozmanitých kultúr.
- b) Do umeleckých programov patria diela slovesné, dramatické, hudobné a zábavné z tvorby domácich i zahraničných autorov vo zvukovej, obrazovej alebo zvukovoobrazovej podobe.
- c) Osobitnú pozornosť venuje Rozhlas a televízia Slovenska pôvodnej umeleckej tvorbe.
- d) Rozhlas a televízia Slovenska rešpektuje rozmanitosť kultúrneho a umeleckého cítenia poslucháčov, divákov a užívateľov komunikačných technológií. Vo svojom programe preto prezentuje širokú škálu žánrov a umeleckých smerov v záujme uspokojenia čo najširšieho spektra poslucháčov a divákov.
- e) Rozhlas a televízia Slovenska je producentom umeleckých programov, pričom v rámci svojich možností môže vyvíjať aj koprodukčné aktivity.

2.4.1 Slovesné a dramatické programy

- a) Rozhlas a televízia Slovenska venuje v rámci služby verejnosti pozornosť významným dielam domácich a svetových autorov, ktoré v čítanej aj v zdramatizovanej zvukovej, obrazovej alebo zvukovoobrazovej forme približuje poslucháčovi, divákovi a užívateľom komunikačných technológií.
- b) Osobitnú pozornosť venujú tvorcovia súčasným dielam a dielam historickým, ktoré ani s odstupom rokov nestratili svoju aktuálnosť a umelecký náboj blízky súčasnému poslucháčovi a divákovi.
- c) Slovesné a dramatické programy sú súčasťou umeleckých programov, preto sa programoví pracovníci pri ich tvorbe riadia ustanoveniami bodu 2.4. tohto Štatútu.

2.4.2 Hudobné programy

- a) Pri tvorbe hudobných programov sa programoví pracovníci zameriavajú najmä na umelecké cítenie poslucháčov a divákov. Ich úlohou je poskytnúť im široký záber hudobných smerov a produkcií domácich a zahraničných tvorcov a hudobných telies, vrátane alternatívnych prúdov.
- b) Hudobné programy sú súčasťou umeleckých programov, preto sa programoví pracovníci pri ich tvorbe riadia ustanoveniami bodu 2.4. tohto Štatútu.

2.4.3 Zábavné programy

- a) Programová skladba Rozhlasu a televízie Slovenska rešpektuje potreby poslucháčov a divákov na oddych, ktorý vyplňa zábavnými programami. Ich kvalitatívny štandard musí prispievať k hodnotám umenia alebo rozvoju poznania zábavnou formou.
- b) V oblasti zábavy sa programoví pracovníci usilujú o zabezpečenie pôvodnej tvorby, v dramaturgickej koncepcii sa však nevylučuje ani zábavný program zo zahraničia, ktorý spĺňa umelecké a hodnotové kritériá.
- c) Rozhlas a televízia Slovenska vždy odmietne zábavné vystúpenie alebo program, ktorý primárne slúži na propagáciu nevhodného typu správania sa alebo akejkoľvek manipulácie s poslucháčom a divákom.
- d) Zábavné programy sú súčasťou umeleckých programov, preto sa programoví pracovníci pri ich tvorbe riadia ustanoveniami bodu 2.4. tohto Štatútu.

2.5 Vzdelávacie programy

- a) Vzdelávacie programy slúžia na doplnenie a rozšírenie vedomostného zázemia poslucháčov a divákov. Rozhlas a televízia Slovenska preto prihliada na vekovú kategóriu svojich poslucháčov a divákov, a vzdelávacie programy prispôbuje jazykom, obsahom a žánrovou formou konkrétnej kategórii poslucháča a diváka.
- b) Vzdelávacie programy rešpektujú aj rôznorodosť záujmových a hodnotových skupín. Prinášajú preto širokú škálu vzdelávania a osvety tak, aby vo svojom celku obsiahli nielen väčšinové, ale aj menšinové a alternatívne zameranie.
- c) Rozhlas a televízia Slovenska sa vo verejnom záujme podieľa na všeobecne prospešných kampaniach zameraných na osvetu. V tejto súvislosti poskytuje verejným inštitúciám svoj vysielací čas určený na vzdelávanie a osvetu.

2.6 Archívny fond

- a) Archív Rozhlasu a televízie Slovenska (ďalej len „Archív“) je jedinečnou súčasťou národného kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky. Rozhlas a televízia Slovenska preto archivuje odvysielané programy, ako aj neodvysielané východiskové zvukové, obrazové, zvukovoobrazové a písomné záznamy a diela v súlade s platnou legislatívou. Využíva pritom všetky svoje dostupné technické a technologické možnosti.

- b) Zamestnanci Archívu Rozhlasu a televízie Slovenska sú povinní chrániť zhromaždený archívny fond pred stratou, poškodením, zneužitím a systematicky ho triediť.
- c) V rámci svojich možností Rozhlas a televízia Slovenska zabezpečuje postupný prepis zvukových, obrazových, zvukovoobrazových a písomných záznamov do digitálnej podoby, pričom dbá, aby prechod na nové technológie nepoškodil kvalitu doteraz archivovaných materiálov.
- d) Rozhlas a televízia Slovenska umožní prístup k archivovaným materiálom každému programovému pracovníkovi Rozhlasu a televízie Slovenska.
- e) Rozhlas a televízia Slovenska pravidelne zaraďuje diela z archívneho fondu do programovej skladby v záujme udržiavania historickej a kultúrnej kontinuity spoločnosti.

3. PRINCÍPY PROGRAMOVEJ SLUŽBY ROZHLASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA

3.1 Spisovný jazykový prejav

- a) Rozhlas a televízia Slovenska rozvíja spisovnú podobu slovenského jazyka a je povinný zabezpečiť kultivovanosť jazykového prejavu programových pracovníkov. Vyjadrenia moderátorov, redaktorov, hlásateľov, dramaturgov a ostatných prezentátorov programov Rozhlasu a televízie Slovenska majú byť vzorom a normotvorným prvkom kultúry reči vrátane jej najnovšieho vývoja.
- b) Rozhlas a televízia Slovenska v rámci vysielania a v súlade s pravidlami slovenského jazyka dodržiava rodovo citlivý jazyk.
- c) Rozhlas a televízia Slovenska v rámci vysielania pre národnostné menšiny používa aj jazyky národnostných menšín, v súlade so z. č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom jazyku“).
- d) V rámci služby verejnosti si Rozhlas a televízia Slovenska vyhradzuje právo na odvysielanie programov v jednotlivých nárečiach slovenských regiónov, v súlade so zákonom o štátnom jazyku, pretože takéto programy prispievajú k rozvoju vzdelania a rozhladenosti poslucháčov a divákov.
- e) Rozhlas a televízia Slovenska prináša aj diela v českom jazyku v záujme pestovania a udržiavania vzdelanosti slovenského poslucháča a diváka v najbližšom slovanskom jazyku.
- f) Záujmom Rozhlasu a televízie Slovenska je neustále zvyšovať úroveň a kvalitu jazykového prejavu programových pracovníkov.

3.2 Antidiskriminácia

- a) Rozhlas a televízia Slovenska vylučuje akúkoľvek formu diskriminácie. Programoví pracovníci sú povinní zdržať sa všetkých stereotypov v popisovaní konkrétnych rasových, národnostných, etnických, náboženských, sexuálnych, vekových a ostatných sociálnych skupín a ich príslušníkov.
- b) Vo vzťahu k rasovým, národnostným, etnickým, náboženským, sexuálnym, vekovým a ostatným sociálnym skupinám vychádza Rozhlas a televízia Slovenska zo zásad otvorenosti a tolerancie, zdržiava sa šírenia akejkoľvek neznášanlivosti medzi ľuďmi a skupinami s odlišným postavením a orientáciou.
- c) Rozhlas a televízia Slovenska zabezpečuje rodovú rovnosť a rovnosť príležitostí žien a mužov tak v organizačnej a prevádzkovej štruktúre, ako aj v programovej skladbe.

3.3 Prezumpcia nevinny

- a) Rozhlas a televízia Slovenska rešpektuje zásadu prezumpcie nevinny, z ktorej vyplýva, že až do právoplatnosti rozhodnutia príslušného orgánu o vine sa na jej aktéra prihliada ako na nevinného.
- b) Zásada prezumpcie nevinny sa nedá zameniť s povinnosťou Rozhlasu a televízie Slovenska informovať. Programoví pracovníci však majú povinnosť zdržať sa akýchkoľvek výrokov, ktoré by u poslucháča, diváka a užívateľa komunikačných technológií mohli navodiť dojem, že podozrivý, obvinený, alebo obžalovaný aktér je vinníkom.
- c) Embargo na odvysielanie informácie môžu Rozhlasu a televízii Slovenska v odôvodnených prípadoch uložiť orgány činné v trestnom konaní na nevyhnutný čas, Rozhlas a televízia Slovenska však bude o uloženom embargu informovať poslucháčov, divákov a užívateľov komunikačných technológií.
- d) Ak Rozhlas a televízia Slovenska informuje o podozrení zo spáchania trestného činu, zdrží sa uverejnenia plného mena podozrivých, obvinených, alebo obžalovaných osôb a ďalších identifikačných údajov. Výnimku tvoria verejní činitelia podozriví, obvinení, alebo obžalovaní zo závažných trestných činov, alebo ak si to verejný záujem vyžaduje. O skutočnosti, či ide o verejný záujem, rozhoduje riaditeľ Sekcie programu.
- e) Pri vysielaní informácií o trestnej činnosti sa programoví pracovníci Rozhlasu a televízie Slovenska musia zdržať výrokov a komentárov smerujúcich k pomste alebo inému protiprávnemu spoločenskému vyčleneniu podozrivých, obvinených, obžalovaných a právoplatne odsúdených.
- f) Rozhlas a televízia Slovenska neodvysiela informácie a programy v takej forme, ktorá by mohla prejudikovať vinu a trest.
- g) Rozhlas a televízia Slovenska rešpektuje právo každého na ochranu svojej osobnosti, súkromia, života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Rozhlas a televízia Slovenska informuje o ústavných a verejných činiteľoch v súvislosti s výkonom ich funkcie, pričom rešpektuje vyššie uvedené občianske práva.

h) Rozhlas a televízia Slovenska si vopred vyžiada súhlas dotknutej osoby na nahrávky a odvysielanie jej stanoviska. Výnimkou je vážny verejný záujem a odôvodnený predpoklad, že inak sa stanovisko dotknutej osoby získať nedá. Pravidlá pre použitie neautorizovanej nahrávky určuje bod 3.8 písm. e), f), g) tohto Štatútu.

i) Rozhlas a televízia Slovenska sa zdrží identifikácie žijúcich obetí živelných pohrôm, trestných činov, nehôd, násilia alebo iných nešťastí, ak s tým postihnuté osoby nesúhlasia. Ak súhlasia, programový pracovník je povinný ich vopred informovať o možných dôsledkoch zverejnenia identifikácie. Výnimku tvoria prípady, keď je identita týchto osôb verejne známa alebo ide o prípad verejného záujmu. V takomto prípade však musí výnimku mimoriadne schváliť riaditeľ Sekcie programu.

3.4 Živé vysielanie

a) Rozhlas a televízia Slovenska nesie zo zákona zodpovednosť za všetko, čo odvysiela. Príprave živého vysielania preto venuje zvýšenú pozornosť. Moderátor, alebo iný prezentátor programu, si musí vždy udržať nadhľad nad situáciou a byť pripravený vecne a fakticky presne reagovať na nečakané skutočnosti.

b) Moderátor, alebo iný prezentátor je povinný, pred začatím živého vysielania, poučiť účastníkov vysielania, aby sa zdržali akéhokoľvek konania alebo výrokov, ktoré by mohli byť chápané ako porušenie práv na ochranu osobnosti alebo dobrého mena právnickej osoby alebo porušením pravidiel hospodárskej súťaže.

c) Osobitnú pozornosť venuje Rozhlas a televízia Slovenska neprofesionálnym účastníkom živého vysielania. Má právo nedovoliť účasť v živom vysielaní osobe, u ktorej je odôvodnený predpoklad, že sa bude správať urážlivo, vulgárne, že je pod vplyvom alkoholu a iných omamných prostriedkov, alebo že sa bude správať inak spoločensky nevhodne.

d) Ak sa účastník živého vysielania (vrátane živých telefonátov) začne správať tak, že Rozhlas a televízia Slovenska nedokáže obhájiť svoje zákonné povinnosti a pravidlá určené Štatútom, má moderátor povinnosť tejto osobe odobrať slovo a v mene Rozhlasu a televízie Slovenska sa od jej výrokov dištancovať.

3.5 Osobitný prístup k deťom a mladistvým

a) Rozhlas a televízia Slovenska pristupuje pri príprave a vysielaní programov veľmi citlivo k deťom a mladistvým, s ohľadom na ich vek a individuálnu vyspelosť. Za deti a mladistvých sa považujú osoby mladšie ako 18 rokov.

b) Pri jednorazovom účinkovaní detí a mladistvých si Rozhlas a televízia Slovenska zásadne vopred vyžiada súhlas rodičov resp. zákonného zástupcu. Výnimku tvorí nahrávanie ankiet v školách počas prestávok alebo vyučovania, na ktorú treba súhlas riaditeľa školy a triedneho učiteľa, ktorý pozná individuálnu vyspelosť žiaka.

- c) Pri pravidelnom účinkovaní detí a mladistvých si Rozhlas a televízia Slovenska vopred vyžiada písomný súhlas rodičov resp. zákonného zástupcu.
- d) Deti a mladiství nesmú prísť pri účinkovaní do styku s takými obsahmi programov, ktoré u nich môžu vyvolávať strach, alebo iné emotívne, mravné, či akékoľvek negatívne pôsobenie.
- e) Pri nahrávaní programov s deťmi a mladistvými je nevyhnutné vylúčiť priamy i nepriamy nátlak, zakazuje sa vystaviť ich akejkolvek manipulácii.
- f) Rozhlas a televízia Slovenska je povinný zabezpečiť bezpečnosť detí a mladistvých v procese nahrávania a vysielania tak, aby sa nestali objektom akéhokoľvek psychického alebo dokonca fyzického násillia.
- g) Nahrávanie a vysielanie s deťmi a mladistvými musí Rozhlas a televízia Slovenska naplánovať tak, aby sa nenarušil ich fyzický a psychický vývoj.

3.6 Zobrazovanie obrazovo a emotívne ofenzívnych udalostí

- a) Obrazovo a emotívne ofenzívne udalosti sú: násillie, trestné činy, prírodné katastrofy, nehody, hromadné nešťastia, expresívne správanie, explicitné prejavy nahoty a sexuality a podobne. Ich zobrazenie na televíznej obrazovke (resp. v komunikačných technológiách priamo i podprahovo útočí na osobnosť diváka a užívateľa komunikačných technológií. Rozhlas a televízia Slovenska preto zásadne neodvysiela (resp. nezverejní) scény týchto udalostí bez výrazného profesionálneho dôvodu.
- b) V programoch a príspevkoch spravodajského a publicistického charakteru je výrazným profesionálnym dôvodom verejný záujem o informatívne sprostredkovanie udalosti vecným neemotívnym spôsobom, s dôrazom na fakty. Rozsah a detaily zobrazenia ofenzívnych udalostí určuje miera nevyhnutnosti pre reálne pochopenie udalosti, forma a obsah spracovania sa riadia profesionálnymi princípmi editovania a redakčnej zodpovednosti.
- c) V programoch zábavného a umeleckého charakteru je výrazným profesionálnym dôvodom cielený umelecký zámer tvorcov s prihliadnutím na predpokladané divácke publikum. Rozsah a detaily zobrazenia ofenzívnych udalostí sa riadia profesionálnymi princípmi umeleckej tvorby a primerane akceptovateľného umeleckého vkusu európskej civilizácie.
- d) Pred odvysielaním programu alebo príspevku, ktorý obsahuje obrazovo a emotívne ofenzívne udalosti a scény, moderátor, redaktor alebo iný prezentátor vždy vopred upozorní diváka na nasledujúce zobrazenia.
- e) Ustanovenia tohto Štatútu z bodov 3.6.a), b), c), d) sa vzťahujú aj na prípravu a vysielanie titulkov a programových upútaviek na programy a príspevky zobrazujúce obrazovo a emotívne ofenzívne scény.

3.6.1 Násilie

- a) Rozhlas a televízia Slovenska pristupuje pri príprave a vysielaní programov, ktoré zobrazujú násilné, drastické alebo inak šokujúce scény veľmi citlivo. Zásadou je rovnováha medzi zobrazovanou skutočnosťou a nutnosťou prezentovať násilnú, drastickú alebo inak šokujúcu scénu pre pochopenie závažnosti alebo pravdivosti zmyslu zobrazovanej skutočnosti.
- b) Rozhlas a televízia Slovenska odvysiela násilné, drastické alebo inak šokujúce scény iba v takom rozsahu a zobrazení detailov, ktoré sú nevyhnutné na divácke pochopenie zobrazovanej skutočnosti. Samotná existencia nahrávky násilia nie je dôvodom na jej odvysielanie v programoch Rozhlasu a televízie Slovenska. Samoučelné zobrazovanie násilia je zakázané.
- c) V prípade násilia v rámci spravodajských a publicistických programov Rozhlas a televízia Slovenska rešpektuje skutočnosť, že divákovi a užívateľovi komunikačných technológií môže byť aj dieťa, zobrazovanie násilných, drastických a inak šokujúcich scén preto prispôsobuje tejto skutočnosti. Pred odvysielaním programu alebo príspevku obsahujúceho násilné, drastické alebo inak šokujúce scény moderátor, redaktor alebo iný prezentátor programu vždy vopred upozorní diváka na nasledujúce zobrazenia násilia.

3.6.2 Nahota, sexualita, expresívne správanie

- a) Rozhlas a televízia Slovenska pristupuje pri príprave a vysielaní programov, ktoré zobrazujú nahotu, sexualitu alebo expresívne správanie striktne selektívne. Zásadou je dramaturgický účel a divácky záber programu. Rozdiel v zobrazení detailov predstavuje rozdiel medzi spravodajským, publicistickým, dokumentárnym, zábavným a umeleckým programom.
- b) V spravodajských, publicistických a dokumentárnych programoch a príspevkoch odvysiela Rozhlas a televízia Slovenska scény, ktoré zobrazujú nahotu, sexualitu alebo expresívne správanie, iba v takom rozsahu a zobrazení detailov, ktoré sú nevyhnutné na divácke pochopenie zobrazovanej skutočnosti. Samotná existencia nahrávky nie je dôvodom na jej odvysielanie. Samoučelné zobrazovanie nahoty, sexuality alebo expresívneho správania je v spravodajstve, publicistike a dokumentárnej tvorbe zakázané.
- c) V zábavných a umeleckých programoch pristupuje Rozhlas a televízia Slovenska k zobrazovaniu nahoty, sexuality alebo expresívneho správania v rámci profesionálnej etiky a všeobecne platných dramaturgických kritérií. Na zobrazenie týchto scén musí existovať umelecký dôvod, predpoklad diváckeho záujmu nie je dôvodom na ich odvysielanie.
- d) Vysielanie programov a scén zobrazujúcich nahotu, sexualitu alebo expresívne správanie je zakázané medzi 6. hodinou ráno a 22. hodinou večer. Výnimku tvoria spravodajské a publicistické programy. Pred odvysielaním príspevku obsahujúceho nahotu, prejav sexuality alebo expresívneho správania moderátor, redaktor alebo iný prezentátor programu vždy vopred upozorní diváka na nasledujúce zobrazenia.

3.6.3 Obete

- a) Rozhlas a televízia Slovenska pristupuje k zobrazovaniu obetí živelných pohrôm, trestných činov, nehôd, násilia alebo iných nešťastí veľmi citlivo, najmä s ohľadom na možnosť občianskej identifikácie obete alebo jej blízkych živých osôb. Výnimku tvoria prípady, keď je identita týchto osôb verejne známa alebo ide o prípad verejného záujmu. V takomto prípade však musí výnimku mimoriadne schváliť riaditeľ Sekcie programu. Ak to nie je objektívne možné, výnimku môže operatívne schváliť riaditeľ programovej služby.
- b) Osobitný prístup zaručuje deťom a bezbranným obetiam, ktoré v okamihu nakrúcania scény nie sú schopné svojprávne rozhodnúť o možnosti odvysielat' zábery a o rozsahu detailov zobrazenia scény. Ide o obete v bezvedomí, šoku, hlbokom zármutku, alebo inej forme fyzickej alebo psychickej indispozície a o mŕtve obete.
- c) Rozhlas a televízia Slovenska zaručuje svedkom udalostí, pri ktorých došlo k obetiam, že primeraným spôsobom utají resp. ochráni ich možnú verejnú identifikáciu, ak o to požiadajú. K detským svedkom udalostí, pri ktorých došlo k obetiam, pristupuje Rozhlas a televízia Slovenska osobitne citlivo, zásadne nezobrazí detaily ich tváre.

3.6.4 Časová a dejová manipulácia

- a) Rozhlas a televízia Slovenska striktné rešpektuje časovú a dejovú súvislosť udalosti. Oddelenie času a deja môže byť pre diváka zavádzajúce a zmätočné. Archívne a ilustračné zábery sú preto v rámci tvorby programov prípustné, zásadne je však nutné verbálne alebo vizuálne divákovi oznámiť, že ide o zábery archívne alebo ilustračné.
- b) Archívne a ilustračné zábery zobrazujúce obrazovo a emotívne ofenzívne scény, najmä ak sú nich identifikovateľné osoby, je možné odvysielat' len v rozsahu a detailoch nevyhnutných na pochopenie aktuálneho stavu zobrazovanej skutočnosti, alebo miery závislosti aktuálneho stavu skutočnosti od archívne alebo ilustračne zobrazovanej skutočnosti.
- c) Archívne a ilustračné zábery je zakázané vydávať za nové autorské diela. Zakazuje sa aj vystaviť diváka a užívateľa komunikačných technológií akejkoľvek manipulácii s časovými a dejovými súvislosťami zobrazovanej udalosti.
- d) Za dejovú manipuláciu sa považuje aj zobrazenie reality počítačovou grafikou, koláž, montáž a rekonštrukcia, o ktorej divák nebol vopred informovaný a mohla u neho navodiť dojem, že vidí reálny dokument alebo udalosť. V spravodajských a publicistických programoch a príspevkoch je preto nutné verbálne alebo vizuálne divákovi a užívateľovi komunikačných technológií oznámiť, že ide o počítačovú vizualizáciu, koláž, montáž alebo rekonštrukciu.

3.7 Korektné získavanie informácií a nahrávanie

- a) Programoví pracovníci Rozhlasu a televízie Slovenska získavajú textové dokumenty, obrazové dokumenty, zvukové, obrazové a zvukovoobrazové nahrávky tak, aby bolo zrejmé, že sú programovými pracovníkmi Rozhlasu a televízie Slovenska, neskrývajú svoje celé meno a príslušnosť k jednotlivej programovej službe alebo tvorivému centru Rozhlasu a televízie Slovenska, či jeho inému organizačnému útvaru.

- b) Na získanie zvukového, obrazového a zvukovoobrazového záznamu potrebujú súhlas účinkujúceho, rovnako ako aj na jeho odvysielanie. Všetky takto získané zvukové, obrazové a zvukovoobrazové záznamy podliehajú štandardným postupom editovania a redigovania.
- c) Účinkujúci môže vyhotovenie zvukového, obrazového a zvukovoobrazového záznamu odmietnuť a Rozhlas a televízia Slovenska nemá právo ho na nahrávanie nútiť alebo vyvíjať akúkoľvek formu nátlaku na zmenu postoja. V prípade verejného činiteľa alebo situácie vo verejnom záujme však programoví pracovníci môžu účinkujúcemu vysvetliť záujem verejnosti o jeho stanovisko. Ak sa napriek tomu rozhodne nechať súhlas na vyhotovenie zvukového, obrazového a zvukovoobrazového záznamu a odvysielanie stanoviska, Rozhlas a televízia Slovenska využije jeho predchádzajúce vyjadrenia, ktoré sú aj s odstupom času relevantné, ale poslucháčov, divákov a užívateľov komunikačných technológií bude informovať o odmietnutí a jeho dôvodoch, ak sú známe.
- d) Rozhlas a televízia Slovenska získava textové dokumenty, obrazové dokumenty, zvukové, obrazové a zvukovoobrazové záznamy tak, aby nedošlo k narušeniu verejného poriadku alebo k neoprávnenému zásahu do práv iných osôb.
- e) Ak je nahrávanie zvukového, obrazového alebo zvukovoobrazového záznamu podmienené predchádzajúcim súhlasom alebo zmluvou, Rozhlas a televízia Slovenska sa striktne riadi ustanoveniami povolenia alebo zmluvy. .
- f) Pri nahrávaní telefonického rozhovoru je programový pracovník Rozhlasu a televízie Slovenska najskôr povinný riadiť sa ustanoveniami písm. a) až d) tohto bodu Štatútu. V prípade, že účastník odmietne, rozhovor sa nesmie ďalej nahrávať. Rozhlas a televízia Slovenska však poslucháčov, divákov a užívateľov komunikačných technológií bude informovať o odmietnutí nahrávky a jeho dôvodoch, ak sú známe.
- g) Rozhlas a televízia Slovenska zásadne nepristúpi na dodatočné korekcie resp. neodvysielanie zvukového, obrazového a zvukovoobrazového záznamu získaného v súlade so Štatútom. V odôvodnených a vopred určených prípadoch môže ešte pred začiatkom nahrávania akceptovať dohodu o následnej autorizácii rozhovoru. Postupy editovania a redigovania nahrávky tým nie sú obmedzené.
- h) Autorizácia zvukového, obrazového a zvukovoobrazového záznamu účinkujúcim je obmedzená výlučne na tie časti rozhovoru, ktoré poskytol on sám. Rozhlas a televízia Slovenska zásadne nepristúpi na dohodu, ktorá by účinkujúcemu umožnila výhodu súhlasiť s použitím jeho vyjadrenia až v kontexte celého programu.
- i) Rozhlas a televízia Slovenska neposkytne žiadnemu účinkujúcemu akúkoľvek výhodu na úkor ostatných účinkujúcich, najmä nie úplný zvukový, obrazový a zvukovoobrazový záznam vyjadrenia iného účinkujúceho na danú tému. Každý účinkujúci však musí byť vopred oboznámený s podstatou reportáže, príspevku alebo programu, so všetkými podstatnými faktami a výhradami, ktoré súvisia alebo by mohli súvisieť s jeho postojom a vyjadreniami. Účinkujúci tiež musí dostať možnosť vyjadriť sa ku všetkým relevantným skutočnostiam.
- j) Účastník zvukového, obrazového a zvukovoobrazového záznamu má právo vopred poznať pravidlá Rozhlasu a televízie Slovenska pri honorovaní účasti vo vysielaní podľa platného honorárového sadzovníka Rozhlasu a televízie Slovenska. Výnimku tvoria ústavní a

verejní činitelia, ktorí vystupujú v programoch Rozhlasu a televízie Slovenska zásadne bezodplatne, ak sa vyjadrujú v súvislostiach so svojou politickou, pracovnou alebo verejnou činnosťou.

k) Programový pracovník Rozhlasu a televízie Slovenska nesmie vydávať cudzie textové, zvukové, obrazové alebo zvukovoobrazové dielo za vlastné.

3.8 Neštandardné získavanie informácií

a) Rozhlas a televízia Slovenska v záujme poskytovania služby verejnosti, najmä v spravodajských, publicistických a dokumentárnych programoch, môže využívať neštandardné spôsoby získavania a overovania informácií.

b) Rozhlas a televízia Slovenska môže v odôvodnených prípadoch zaručiť anonymitu osobám, ktoré mu poskytnú informácie, podklady, zvukové alebo obrazové záznamy, ak ide o informácie verejného záujmu. Dôvodom sú odôvodnené obavy o bezpečnosť, osobnú integritu alebo zachovanie ľudskej dôstojnosti zdroja alebo jemu blízkych osôb. Rozhlas a televízia Slovenska však musí vopred informovať zdroj o zákonných limitoch tohto práva.

c) V prípade preukázania podvodného konania zdroja vo vzťahu k Rozhlasu a televízii Slovenska, bude Rozhlas a televízia Slovenska poslucháčov, divákov a užívateľov komunikačných technológií informovať o tejto skutočnosti a zároveň oznámi skutok orgánom činným v trestnom konaní.

d) V prípade podozrenia, že zdroj, ktorý žiada utajenie, koná podvodne vo vzťahu k Rozhlasu a televízii Slovenska, sú programoví pracovníci povinní bezodkladne hľadať ďalší zdroj overenia a pôvodnú informáciu do toho času nezverejniť.

e) Rozhlas a televízia Slovenska je oprávnená vyhotoviť zvukový, obrazový a zvukovoobrazový záznam bez vedomia vystupujúcich osôb (skrytý mikrofón, skrytá kamera) výlučne pri spracovaní tém verejného záujmu, pri ktorých nie je možné získať nahrávku iným spôsobom.

f) Rozhlas a televízia Slovenska môže použiť neautorizovaný zvukový, obrazový a zvukovoobrazový záznam získaný aj pri verejných zhromaždeniach, zábavných alebo umeleckých programoch s podmienkou, že nedôjde k obťažovaniu alebo inému zásahu do osobných práv zaznamenávaných osôb. Použitie takejto nahrávky vo vysielaní však podlieha predchádzajúcemu súhlasu inštitúcií alebo osôb, ktoré zhromaždenie alebo programy organizovali alebo ich vyjadrenia majú byť vo vysielaní použité. Výnimku tvoria verejné zhromaždenia, zábavné alebo umelecké programy, ktorých priebeh vyústil do spoločensky závažných tém verejného záujmu.

g) Rozhlas a televízia Slovenska je povinná vo vysielaní otvorene informovať poslucháčov a divákov o použití neautorizovanej nahrávky, ako aj o prípadnom utajení zdroja informácie.

3.9 Mimoriadne vysielanie v krízovej situácii

- a) Rozhlas a televízia Slovenska musí poslucháčom a divákovi sprostredkovať informácie o mimoriadnych udalostiach, ktoré ohrozujú alebo majú iný významný vplyv na bežný život obyvateľov doma a v zahraničí. Sú to najmä vojnové konflikty, teroristické útoky, verejné nepokoje, prírodné katastrofy, dopravné nehody, technické a technologické havárie a iné krízové situácie.
- b) Rozhlas a televízia Slovenska je pripravená v krízových situáciách zmeniť plánovaný program a aktuálne zaradiť do vysielania spravodajstvo a nadstavbovú publicistiku na danú tému. Súhlas na takúto zmenu programu dáva generálna riaditeľka alebo riaditeľ Sekcie programu. V prípade nemožnosti získať súhlas z objektívnych dôvodov, dáva pokyn na mimoriadne vysielanie riaditeľ programovej služby.
- c) Rozhlas a televízia Slovenska sa v prípade mimoriadneho vysielania riadi predovšetkým závažnosťou situácie a jej vplyvom na obyvateľstvo SR, alebo jej konkrétnej časti. Mimoriadne vysielanie preto nezaraďuje v prípade udalostí, ktoré majú len individuálny dosah.
- d) Spravodajstvo a publicistika Rozhlasu a televízie Slovenska sa v prípade krízovej situácie riadi princípmi informovania o aktuálnom stave, o humanitárnej pomoci, ako aj o následkoch a prognózach ďalšieho vývoja udalostí. Analýza príčin a dôsledkov je v danom prípade druhoradá.
- e) Programoví pracovníci Rozhlasu a televízie Slovenska informujú v rámci mimoriadneho vysielania vecne a bez emócií, pričom musí byť zachovaná rýchlosť a presnosť informácií. Spôsob informovania verejnosti nesmie vyvolať paniku, ktorá by mohla viesť k ďalšej mimoriadnej situácii.
- f) Aj v prípade krízovej situácie musia programoví pracovníci Rozhlasu a televízie Slovenska dbať na zachovanie bezpečnosti štátu. Najmä nesmú zverejňovať utajované skutočnosti, s výnimkou prípadu, keď na zverejnenie niektorej utajovanej skutočnosti alebo jej časti vyzve Rozhlas a televíziu Slovenska kompetentný orgán štátnej a verejnej moci.
- g) Dôvodom na mimoriadne hlásenie vo vysielaní je ohrozenie ľudských životov alebo majetku občanov. Informácia musí byť dôsledne overená, ak nepochádza od príslušného orgánu štátnej a verejnej moci.
- h) Rozhlas a televízia Slovenska zo zákona poskytne potrebný vysielací čas orgánom štátnej a verejnej moci na výzvy v krízových situáciách a na iné dôležité oznámenia určené verejnosti. Pokyn na takéto vysielanie dáva generálna riaditeľka, alebo riaditeľ Sekcie programu alebo riaditeľ programovej služby.
- i) Pôsobenie programových pracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska na mieste krízovej situácie nesmie prekážať záchranným prácam a odstráneniu následkov. V prípade, že na miesto krízovej situácie príde programový pracovník Rozhlasu a televízie Slovenska skôr ako kompetentná pomoc, je povinný poskytnúť nutnú pomoc v rámci svojich schopností a možností, pričom túto povinnosť uprednostní pred spracovaním a odvysielaním informácie.

3.10 Zákaz konfliktu záujmov

- a) Konflikt záujmov programových pracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska je neprípustný.
- b) Programoví pracovníci Rozhlasu a televízie Slovenska musia vylúčiť, aby ich osobný záujem ovplyvnil vysielanie alebo neodvysielanie informácie alebo programu. V prípade osobných pochybností alebo odôvodneného podozrenia z možného konfliktu záujmov musia bezodkladne informovať príslušného zodpovedného zamestnanca, ktorý zabezpečí redakčné spracovanie a vysielanie témy iným programovým pracovníkom.
- c) Konflikt záujmov nastáva už vtedy, ak môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti osoby pripravujúcej program. Takéto pochybnosti vznikajú vtedy, ak osoba, ktorá program pripravuje, je so subjektom, o ktorom sa má informovať, spojená rodinným, pracovným, zmluvným, členským, priateľským alebo nepriateľským pomerom, alebo ak od tohto subjektu prijala alebo prijíma akékoľvek výhody a požitky, alebo sa iným spôsobom zúčastnila na jeho činnosti.
- d) Programový pracovník Rozhlasu a televízie Slovenska je z hľadiska predchádzania konfliktu záujmov viazaný aj bodmi 1.1 a 1.2 tohto Štatútu.

3.11 Zákaz skrytej reklamy

- a) Rozhlas a televízia Slovenska vo svojej programovej skladbe poskytuje priestor na reklamu v rámci vysielania mediálnej komerčnej komunikácie. Spôsob jej vysielania určujú platné právne predpisy, najmä z. č. 308/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- b) Vo všetkých programoch Rozhlasu a televízie Slovenska je zakázaná skrytá reklama, reklama, ktorá nie je zazmluvnená príslušnou obchodnou zmluvou a reklama využívajúca podprahové vnímanie človeka.

3.12 Mediálna podpora a spolupráca

- a) Rozhlas a televízia Slovenska môže podporiť kultúrne, spoločenské, športové a iné všeobecne prospešné aktivity a podujatia rôznych subjektov v rámci mediálneho partnerstva.
- b) Obsahové a formálne stvárnenie programov mediálneho partnerstva musí spĺňať kritériá kvality ostatných programov Rozhlasu a televízie Slovenska. Je zakázané vytvárať u poslucháčov a divákov klamlivú predstavu o zameraní a zmysle podporovaného projektu. Taktiež je zakázané mediálne partnerstvo bez riadne uzatvorenej zmluvy.

3.13 Kontakt s poslucháčom, divákom a užívateľom komunikačných technológií

- a) Rozhlas a televízia Slovenska považuje listy, elektronickú poštu a telefonáty od poslucháčov, divákov a užívateľov komunikačných technológií za dôležitý zdroj informácií nielen o programe, ale aj o činnosti Rozhlasu a televízie Slovenska a o postojoch časti verejnosti. Uvedomuje si, že skupina ľudí, ktorí píšu a telefonujú, nie sú reprezentatívnou vzorkou v zmysle štandardných prieskumov verejnej mienky, a preto ich názory nereprezentujú verejnú mienku. Napriek tomu sa obsahmi listov, elektronickej pošty a telefonátov, ako aj dôvodmi ich vzniku, zaoberá a individuálne ich posudzuje.
- b) Podnety od poslucháčov, divákov a užívateľov komunikačných technológií sa môžu stať námetom na spracovanie do vysielania. Výnimku tvoria anonymné listy, ktoré sa vo vysielaní zásadne necitujú.
- c) Programoví pracovníci Rozhlasu a televízie Slovenska sú povinní v rámci svojich pracovných a časových možností odpovedať na podnety poslucháčov, divákov a užívateľov komunikačných technológií.

4. PRÁVNE ASPEKTY VYSIELANIA ROZHLASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA

4.1

Rozhlas a televízia Slovenska v súdnych sporoch a správnych konaniach, ktoré vyplynú z jej činnosti, postupuje tak, aby v súlade s právnym poriadkom chránila svoje práva, právo slobody prejavu a právo získavania a šírenia informácií. Právo na ochranu zdroja informácie určuje bod 3.7 písm. b) tohto Štatútu.

4.2

Programoví pracovníci Rozhlasu a televízie Slovenska sú povinní v súdnych sporoch a správnych konaniach poskytnúť súčinnosť.

4.3

Rozhlas a televízia Slovenska môže pristúpiť na rokovania o mimosúdnej dohode. Na týchto rokovaníach v dobrej viere využíva všetky rozumné prostriedky, ktorými sa v rámci platného právneho poriadku a Štatútu dá predísť súdnemu sporu bez právnej ujmy Rozhlasu a televízie Slovenska. Prípadná mimosúdna dohoda sa nesmie dostať do rozporu so Štatútom.

4.4

Programoví pracovníci Rozhlasu a televízie Slovenska musia rešpektovať ochranu osobnosti účastníkov vysielania. Ak sa o občana hovorí vo vysielaní, musí byť dodržaná zásada, že tieto výroky a obrazové sekvencie nesmú byť: nepravdivými tvrdeniami, urážkami, výsmechom alebo údajmi, ktoré by ho poškodzovali v spoločnosti, v zamestnaní alebo v rodine. Ten, kto postupuje v rozpore s uvedenou zásadou, dopúšťa sa priestupku podľa § 49 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a pri závažnejšom poškodení občana až trestného činu podľa príslušných ustanovení zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

4.5

Programoví pracovníci Rozhlasu a televízie Slovenska sa musia postarať, aby kritické príspevky o konkrétnej osobe boli podložené dostupnými dôkazmi. V opačnom prípade sa môže príspevok alebo jeho časť hodnotiť ako krivé obvinenie. Ak sa pri krivom obvinení z trestného činu dokáže úmysel privodiť trestné stíhanie, je takéto obvinenie samo trestným činom (§ 345 Trestného zákona).

4.6

Pri návštevách za účelom získavania informácií treba rešpektovať, že ústava zaručuje nedotknuteľnosť obydlia, čo znamená, že do obydlia sa smie vstupovať a v ňom zotrvať len s výslovným súhlasom vlastníka. Neoprávnené vniknutie do bytu alebo zotrvanie v byte proti vôli vlastníka je trestný čin porušenia domovej slobody (§ 194 Trestného zákona).

4.7

Hanobenie národa, jeho jazyka, rasy alebo skupiny obyvateľstva pre jej presvedčenie je trestný čin (§ 423 Trestného zákona). Trestného činu sa dopúšťa aj ten, kto prostredníctvom rozhlasového alebo televízneho vysielania podnecuje k nenávisti k niektorému národu alebo k rase alebo k obmedzovaniu práv a slobôd ich príslušníkov (§ 424 Trestného zákona).

4.8

Programy Rozhlasu a televízie Slovenska nesmú obsahovať výroky podnecujúce potlačanie práv a slobôd občanov. Nesmú obsahovať ani výroky, ktoré propagujú alebo podnecujú národnostnú, rasovú, alebo náboženskú neznášanlivosť. Šírenie programu s takýmto obsahom je trestným činom (§ 424 Trestného zákona).

4.9

Úmyselné šírenie poplašnej správy je v Rozhlase a televízii Slovenska zakázané. Ide o trestný čin (§ 361 Trestného zákona).

4.10 Autorské právo

4.10.1 Príspevok spravodajského, publicistického a umeleckého vysielania, ktorý je výsledkom tvorivej činnosti autora, je dielom a ako taký je predmetom ochrany podľa autorského práva. Rozhlasu a televízii Slovenska z autorského zákona vyplýva, že dané príspevky alebo ich časti možno vysielat' len so súhlasom autora, s uvedením jeho mena. Za každé použitie príspevku má autor nárok na odmenu.

4.10.2 Rozhlas a televízia Slovenska môže publikovať príspevky, ktoré vznikli ako výsledok pracovnej činnosti v rámci pracovného pomeru s Rozhlasom a televíziou Slovenska. Za takýto príspevok neprislúcha autorovi odmena podľa autorského zákona, ale mzda podľa pracovnej zmluvy.

4.10.3 Súhlas autora sa nevyžaduje pri citácii z diela autora a pri spravodajskom programe o diele autora.

4.10.4 Nakladanie s dielom spôsobom, ktorý prislúcha výhradne autorovi alebo nositeľovi autorského práva sa hodnotí ako priestupok (§ 32 zákona o priestupkoch), v závažnejších prípadoch ako trestný čin.

4.11 Právo na opravu

Právo na opravu odvysielaných nepravdivých údajov alebo pravdu skresľujúcich údajov upravuje § 21 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov. O odvysielaní opravy rozhoduje generálna riaditeľka v súlade so zákonom č. 308/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov.

5. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Tento Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska nadobúda platnosť dňom jeho schválenia Radou Rozhlasu a televízie Slovenska a účinnosť dňom publikovania vo Vestníku Rozhlasu a televízie Slovenska. Dňom schválenia tohto Štatútu strácajú platnosť Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov Slovenského rozhlasu publikovaný vo Vestníku Slovenského rozhlasu, čiastka 12 zo dňa 8.7.2004, Rozhodnutie generálneho riaditeľa Slovenskej televízie č. 28/04 zo dňa 20.12.2004 a Rozhodnutie generálneho riaditeľa Slovenskej televízie č. 43/08 zo dňa 25.11.2008.

V Bratislave dňa 19. 5. 2011

PhDr. Miroslava Zemková
generálna riaditeľka Rozhlasu a televízie Slovenska